

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
16/16295-2, Ingrid Køhler Knutsen

Dato:
20.09.2016

Høringssvar - Oppfølging av Primærhelsetjenestemeldingen og Oppgavemeldingen mv.

Statens seniorråd viser til departementets brev av 6. juni 2016 med høringsnotat og takker for mulighet for å uttale oss.

Statens seniorråd har som sitt mandat å gi råd til offentlige myndigheter og instanser på nasjonalt nivå om vesentlige forhold som angår seniorbefolkningen. Rådet skal være særskilt opptatt av forhold som bidrar til sunn og aktiv aldring, at eldre står lenger i arbeidslivet og er aktive i samfunnet.

Rådet støtter i hovedsakforslagene til lovendringer.

Vi nevner spesielt departementets forslag om tydeliggjøring av kommunens ansvar for pasient-, bruker- og pårørendeopplæring samt tydeliggjøring av helse- og omsorgstjenestens ansvar for å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep. Begge disse punktene mener Statens seniorråd er svært viktige. Når det gjelder vold og seksuelle overgrep skriver departementet at forslaget trolig har størst relevans i forhold til den tabubelagte volden i nære relasjoner der særlige grupper som barn og *andre sårbare grupper* nevnes. Rådet ønsker spesielt å rette oppmerksomheten mot eldre som ofte tier om vold de utsettes for i nære relasjoner, personer med demens som ikke kan gjøre rede for de overgrep de måtte bli utsatt for og pleietrengende i institusjoner som kan være svært sårbare i denne sammenheng.

Samtidig vil vi påpeke følgende punkter der vi mener departementet bør gjøre endringer:

- Lovhjemling av ergoterapeut og psykolog i kommunehelsetjenesten fra 2018
- Lovfesting av forebyggende hjemmebesøk

Lovfesting av kompetansekrav i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, herunder ergoterapeut- og psykologtjenester

Statens seniorråd støtter departementets forslag om at det i helse- og omsorgstjenesteloven inntas en liste over hvilken kjernekompetanse enhver kommune må ha knyttet til seg.

Lovfesting av fysioterapeut og ergoterapeut legger til rette for hverdagsrehabilitering i eget hjem som har vært en viktig satsing i flere år, men også for gjennomføring av forebyggende hjemmebesøk. I en rapport om følgeevalueringen av modellene for hverdagsrehabilitering som er prøvet ut i flere kommuner, konkluderes det med at innføring av hverdagsrehabilitering synes å bidra til å styrke rehabiliteringstilbudet overfor hjemmeboende eldre med funksjonsfall. Rådet ønsker å understreke betydningen av fysio- og ergoterapeuters kompetanse innenfor disse satsingsområdene for å styrke de forebyggende tiltakene og tidlig innsats for å forhindre funksjonsfall hos eldre. Ut fra de sterke satsingene som har vært på området, stiller rådet seg undrende til at lovkrav om ergoterapeuter først skal iverksettes fra 2020 og ikke fra 2018 som for de øvrige etablerte profesjonsgruppene. Rådet kan ikke se at det er gitt noen god begrunnelse for ikke å lovfeste kravet allerede fra 2018.

Rådet ønsker også å understreke at tilgang til psykolog i førstelinjetjenesten er av betydning for eldre slik det bl.a. framkommer av innstillingen fra helse- og omsorgskomiteén. En sunn og aktiv aldring forutsetter tidlig innsats for å forebygge konsekvenser av psykiske plager som passivitet, sosial tilbaketrekking og ensomhet og for å forhindre at eldre blir passive mottakere av helse- og omsorgstjenester.

Rådet mener at både psykologer og ergoterapeuter bør være lovhjemlet i kommunehelsetjenestene fra 2018 på linje med de øvrige profesjonene som foreslås lovfestet fra 2018.

Lovfesting av forebyggende hjemmebesøk

I Rundskriv I-2/2016 peker departementet på forebyggende hjemmebesøk som et sentralt virkemiddel i kommunenes forebyggende arbeid, som kan føre til at flere kan leve lenger i egen bolig og oppleve større mestring i egen hverdag, og dermed økt livskvalitet. Erfaringer fra Sverige og Danmark viser at forebyggende hjemmebesøk kan være en viktig del av kommunens forebyggende tiltak og at besøket kan ha en positiv forebyggende effekt på eldres funksjonsevne. Rådet viser til at Danmark har på denne bakgrunn lovfestet tjenesten.

Selv om et stadig større antall kommuner i Norge på selvstendig initiativ tar i bruk forebyggende hjemmebesøk, mener Statens seniorråd at dette er et så viktig forebyggende tiltak for at eldre skal kunne bo lengre hjemme med best mulig funksjonsnivå, at forebyggende hjemmebesøk bør lovfestes.

Vennlig hilsen

Wenche Frogn Sellæg

Leder

Statens seniorråd